III. Évfolyam. Ujvidék, 1911. október hó 22-én. 43. szám.

UJVIDÉKI NAPLÓ.

Társadalmi és a városi közügyeket szolgáló hetilap.

Előfizetési árak:
Egy évre . . . . . 8.— korona
Fél évre . . . . . 4.— „
Egyes szám 10 fillér.

Felelős szerkesztő: Dr. Elschléger Dezső.
Szerkesztő: Csernyei A.
Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
II. Rákóczi Ferenc-út 35. I. emelet.

LISZT FERENCZ

születésének 100-ik évfordulója.

(1881—1911)

— S még a kő is, mintha csontunk volna,
Szent örömtől rengedezzen át
És a hullám, mintha vérünk folyna,
Áthevülve járja a Dunát;
S ahol annyi jó és rossz napunk tölt,
Lelkesedve feldobogjon e föld,

—

És ha hallod zengő hárjaiddal
Mint riad föl e hon a dalon,
Melyet a nép millió ajakkal
Zeng utánnad bátor hangokon,
Állj közénk és mondjuk: hála égnek!
Még van lelke Árpád nemzetének.

Vörösmarty Mihály.

1811. október 22-én, tehát épen száz éve ajándékozta meg az isteni Gondviselés az emberiséget e lángelmével; a világ legnagyobb zongoravirtuózával, egyik legnagyobb zeneszerzőjével, a korszakos zenereformátorral s a legjobb, legtisztább jellemű emberrel, aki járta e földet. Egész egyéniségét, művészetét, jellemét a legnagyobb befejezettség, a legkisebb részletekben is csaknem az abszolut tökéletesség jellemzik.

Csodálatosabb és fényesebb pályát megfutnia kevés embernek adatott, mint amilyet hazánk e nagy fia megfutott. Kora ifjuságától kezdve élete végéig a szerencse dédelgetett kedvence volt. Születése kedvező helyzetbe juttatta. Zeneértő és szerető szülei apró gyermekkorában fölismerték óriási tehetségét. Már ez is szerencse volt, hiszen hány nagy tehetség kallódik el, mert nem oly helyzetbe kerül, mely fejlődésének kedvező alapul szolgálhatna. A főurak segélyezik. Tizéves korában Bécsbe kerül Cserny Károly lett a tanitója; a zeneelméletben pedig Salieri oktatja. 2 év után maguk a mesterek ismerik be, hogy a kis Liszt már tőlük többet nem tanulhat. Mikor bucsuhangversenyét adta Beethoven a közönség szemeláttára az emelvényre rohant és összevissza csókolta a gyermeket. Ezután Párizsba kerül, innen nagyobb körutat tesz. Rajongtak érte. 13 éves korában már mint zeneszerző lép fel. »Don Sancho« vigoperája volt az első szerzeménye. Azonban belátta, hogy efajta szerzemény nem az ő lelkületének való és ezért más téren kereste babérait. A 20—21 éves ifjut dicsőség környékezi és ekkor a dicsőség tetőpontján az a gondolata támad, hogy itt hagyja e fényes világot és pappá lesz, mert egyedül Istennek akarja egész életét szentelni. A a művész győzött a teologuson. Csak élete alkonyán lehetett pappá. Mikor Paganinit megismerte, mikor látta, hogy minő boszorkánymesterséget űz a hegedűn, akkor érlelődött meg benne az a gondolat, hogy a zongoravirtuozitás terén ugyanezt megvalósitsa. Utánzó képessége páratlan volt. Különösen Chopin-t tudta egész valójában utánozni. Hogy a hangulatnak teljesen átengedhessék magukat a hallgatók, egyszer Párizsban, a művészek, Chopin és Liszt, egymást váltogatva teljes sötétben játszottak. Egyszer csak fölcserdül Chopin egyik édesbús Nocturneje; a darab előadása után a meghatottság csöndjét viharos tetszés-zaj töri meg. „Ezt igy csakis Chopin tudja eljátszani" mondják a hallgatók, pedig a zongoránál Liszt ült. Azon nem lehet csodálkozni, hogy egy ilyen rendkivüli tünemény, sok nőnek, mégpedig a legkiválóbbaknak a figyelmét magára vonta. Kiváló barátnői voltak: Agoult asszony és Wittgenstein hercegnő, akik nemcsak testi vonzalommal viseltettek iránta, hanemlelki rokonszenvel is.

Ezek voltak küzdelmeinek hű bajtársai, törekvéseinek lelkes támogatói, művészi elveinek terjesztői. Ezeknek köszönheti, hogy zeneszerző tevékenységében egy pillanatig sem csüggedett, hogy az örökkévalóságnak dolgozott.

De azért szenvedett ő is, mint minden tehetség. Irigyei lekicsinyelték műveit és ez sok keserűséget okozott neki. Mikor a közönség és irigyeinek tűszúrásait szenvedte, akkor mindig az mondotta: „Én várhatok". Nem a közönséghez ereszkedett le, hanem a közönség emelkedett fel hozzá, midőn a zeneérzéke annyira megélesült, hogy Liszthez telemelkedni tudott. Hosszu, áldásos élete 1886 julius 31-én ért véget Bayreuthban, a Wagnerkultus Mekkájában, akinek dicsősége oly szorosan van az övével összeforva.

Mint ember, a közönséges életben szintén kiváló jellem volt. Szegény, tehetséges tanitványait ő pénzelte, hogy ne küzdjenek anyagi gondokkal, hanem tisztán tanulmányaiknak szenteljék gondnélküli idejüket.

Tanitása a képzelhető legideálisabb volt. Ez nem olyan közönséges értelemben vett óra volt, amilyet a mesterek órájukkal kezükben pontos üzletszerüséggel adnak, melynek lehangolóan kell hatnia a fiatal lelkekre. Nála nem a pénzszerzés volt a fő, vagy hogy egyes fényes tehetségű tanitványát kidolgozza, aki az ő tanitói hirnevét uj fényben derengtesse, melyre, mint a lepkék az éjjeli lámpafényre oda özönölnek — és fizessenek. Nem. Itt a tanitványok a lángésszel érintkeznek. Itt a száraz pedagogiát mellőzik. Ellöki a vaskalapos iskolamesterséget. Élj és éltess! Ez az első szabály, amit tanitványainak adott. Azután megnyitja a mester életbölcsességének, művészi lelkesedésének, érzelmeinek kiapaszthatatlan forrását s megtanitja növendékeit, hogy csak folytonos lelki élet, a természet szépségeinek, titkainak kutatása, szeretése képesithetnek valakit arra, hogy művész lehessen. E tan nevelte tanitványait, kik közül sok neves művész lett. Csak az a mester képes isteni szikrát élesztení, fényességét lánggá szitani, ha ő benne magában is megvan, mint volt Liszt Ferenczben. A magyar zene büszke rá!

D. A. J. és D. D.

Ujvidéki kereskedők! Védekezzetek a fővárosi utazók ellen.

Évek óta panaszkodnak az ujvidéki kereskedők, hogy különösen a szezon idején budapesti nagyobb cégek utazói és tulajdonosai jelennek meg Ujvidéken ahol fölkeresik az előkelő vevőközönséget és megrendeléseket vesznek föl. Ez az eljárás sérti az ujvidéki kereskedők érdekeit, akiktől sokszor a legjobb vevőket veszik el a pesti cégek.

Különösen az uri divat és menyasszonyi kelengye üzleteket érinti a sérelem. Leginkább az ő szakmájukba vágó árukkal házaltatnak Ujvidéken ezek a cégek. Esztendők óta tart ez az állapot amely ellen nem tudnak tenni semmit, mert az idegen cégek értenek ahhoz is, miként kell a kereskedők védelméről intézkedő 1903. évi törvényt

A Budapesti Csipke Áruház fiókjában

Menráth palota, Kossuth Lajos utca 46.

megérkeztek a legujabb ősszi ujdonságok, divatczikk különlegességei, ruhadiszek, valamint brüsseli csipkék, selymek nagy választékban, az eddigi elösmert legolcsóbb árakban árusittatnak.

ALAPITTATOTT 1870.

SEIDLING PAL

KOSSUTH LAJOS utca 14

Ajálja jól berendezett raktárát, melyben: függőórák minden modern kivitelben és faanyagu szekrényekben kaphatók, „gong" és hársfagong kongással. Gyermekszoba és konyhaórák csinos kivitelben Zsebórák csakis prima szerkezettel. Chinaezüst disztárgyak, evőeszközök. Órajavitások a leggontosabban és jutányosan eszközöltetnek.

ALAPITTATOTT 1870.

órás és ékszerész

KOSSUTH LAJOS utca 14.

Nagy választék: ékszerek, arany-és ezüst tárgyakban. Brillians butonok, gyűrűk, uri és női aranygyűrűk, hosszú nyak- és lorgnon-láncok, bollierek, karkötők stb. stb.

Valamennyi arany-és ezüstáru hivatalosan fém-jelezve van.

Nagy választék alkalmi és nászajándékokban.

megkerülni. Ez a törvény u. i. ugy intézkedik, hogy idegen kereskedő saját városán kivül kicsinyben, (detail) nem árulhat, kivétel csak akkor van, ha a kereskedő a vevő azonos hivására megy el valamely másik városba. Ebben az esetben megengedi a törvény, hogy más városban is árulhat. Nos éppen ez a kivételes állapot teszi lehetővé, hogy lépten nyomon sérelem érje a nagyadót és házbért fizető ujvidéki kereskedőket. Nincs kényesebb dolog, mint valamelyik cégnek megrendelést küldetni magának Ujvidékről. A posta minden levelező-lapot elvisz és a törvény azt sem keresi, hogy azt a levelező lapot a pesti cég itteni megbizottja, vagy annak valamelyik barátja irta.

Ujvidéki kereskedőknek a rendőrséggel karöltve kell eljárniok, hogy ezen fővárosi házalókat elcsipjék. Ezen okvetlen segiteni kell. Ujvidéki kereskedőinket meg kell védeni ezen tisztességtelen konkurenciától. A kamarának kötelessége a kereskedők érdekeit megvédeni és amennyire mi a kamara ujonnan megválasztott tagjait ismerjük, azok cikkünk után elsőrendű kötelességüknek fogják elismerni, hogy illetékes helyen a szükséges lépéseket megtegyék.

Közeledik a karácsony amikor a divatüzleteknek főszezőhjuk van és ha nem intézkedünk sürgösen ugy pár nap mulva, tele lesz városunk idegen utazókkal és eláraszták megrendelésekkel Ujvidéket, mert a helyi kereskedőink nem házalnak és igy ők teljesen elesnek a megrendelésektől. Learatja a jó termést a vidéki utazó, aki se adót, se házbért nem fizet, csak a pénzt viszi el Ujvidékről.

A vizvezetéki előmunkálatok felülbirálása.

Városi mérnöki hivatalunk buzgó munkálkodását siker koronázta. Dolgoztak, kutattak, miga helyes uton haladva, elérkeztek ahhoz a stadiumhoz, melyben ma vannak. Kitünő, iható és igen nagy mennyiségű vizet találtak. F. hó 20-án volt az előmunkálatok felülbirálása. A városháza épületében délelőtt 10 órakor történt az átvétel melyen részt vettek: *Farkas Kálmán* miniszteri tanácsos, és a törvényhatóság számos kapicitása.

Az elölmunkálatokat felülbirálták, azt rendben találták, teljesen kielégitők.

Irásbeli szakvélemény és javaslat a napokban érkezik Bpestről. Jövő számunkban részletesen leközöljük.

Tehát ki lehet irni a pályázatot a tervezésre, és vállalatbaadásra. Miniszteri jóváhagyás után, remélhetőleg már a tavaszszal megkezdik a kiépitését.

Az ázsiai kolera eredetéről.

Közli: Dr. Bernard József gyak. orvos Temesvárott.

Minden kisértet elveszti ijesztő voltát, ha nyugodtan és bátran közeledünk feléje; ez a kolera elöli félelemről is áll.

Keletindia hosszu tengerpartjain és nagy folyamainak torkolatain, ott, ahol a tenger egyre csekélyebb lesz és mindinkább a szárazföldbe átmegy, óriási kiterjedésű területeken sürü posványerdők terülnek el. Ezen területek, melyekbe még emberi láb nem lépett, de nem is léphet, mivel ott minden egyesül, ami megbetegitő, mérges és veszélyes: feneketlen posványtalaj, tikkasztóan forró levegő, tigrisek, mérges kigyók és rovarok, az ugynevezett csungelek mely szó főleg Kipling Rudyard beszélyeiből vált közkeletüvé.

A szegény, igénytelen hindut a létért való küzdelem készteti, hogy a népes beföldről tovább és tovább előrenyomuljon a müveletlen parti területek — a csungelek felé.

Ott azonban az ásó, mely a földet kiemeli, vizre ér, mely közvetlenül a termő rétegen alul elterül; hogy itt szilárd lakóhelyeket alapithassanak, előbb földhalmot kell felhányniok, melyre majd a kunyhót állitják. A kiemelt föld helyén mocsárvizzel telt pocsétá marad, a »tank«, melynek vizét a benlakók mindennemű gazdasági és házi szükségletre használják.

Ez a hely a kolera őshazája, ott mindig van kolera, ott a kolera oly otthonos, mint akár nálunk a váltóláz. Néha a betegségi esetek hirtelen felszaporodnak, ha t. i. a betegek ürülékei a tank vizébe kerülnek és ha a fertőzött vizet egészséges emberek iszszák. Ilyenkor a kolera hazájában borzasztó halálthozó hevességgel fellép és az emberek a fertőzött területekből jobb, egészséges vidékre menekülni igyekszenek. De magukkal szokták vinni beteg hozzátartozóikat és a haldoklókat is, hogy lehetőleg megmentsék, sőt hullákat is, hogy azokat szent helyeiken eltemethessék.

A betegekkel és hullákkal, sőt a még egészséges emberekkel együtt kisérő árnyékként a kolera is továbbvándorol oly messzire és addig, mignem a kolera élő csirái — bacillusai életben maradnak és egészséges emberek testébe juthatnak.

Az ily járványok az embereket utaikon kisérik: békében a kereskedelmi utakon, háboru esetén a seregeket. Igy megeshetik, hogy a kolera is otthagyja hazáját és a szélrózsa minden irányában előrenyomul, ha a betegség csirái elhurcoltatnak. A közlekedési eszközök gyorsaságának szokott megfelelni a járványok gyorsabb vagy lassabb előrenyomulása is: egyrészt a hajók sebességével arányban az egyik földrész kikötőiből a másikba kerülnek, másrészt lassan, mint a zarándokmenetek törnek előre a karavánutakon, melyek a délről és keletről Mekkába vezetnek és onnan nyugatra az egyptomi zarándoklók hazájába.

Igaz, hogy az európai hatalmak a leginkább használt közlekedési utakon (Suez csatorna stb.) nemzetközi vizsgáló hivatalokat állitottak fel, hogy a beteg emberrel együtt a betegséget is feltartóztassák utjában. Könnyen belátható azonban, hogy a számtalan kis mellékutat, melyek a főutból miveletlen országokba, tudatlan népek közé elágaznak, elzárni nem lehet, hogy a sok kikötőt, melyek közvetlenül vagy közvetve az Európába szóló forgalom egy részét lebonyolitják, ellenőrizni lehetetlen.

Az emlitett módon a védekezési eljárások közül egyelőre a lehető meg van téve és nemzetközi szerződések által megállapitva, de — ha alkalom nyilik — a kolera mégis és mindezek daczára átbujik és akkor váratlanul közöttünk terem-

Folyt.

Ujvidékre érkező külföldiek bejentése.

Miután a m. kir. állami határszéli rendőrkapitányság, mely az 1903. évi V. t. cz. értelmében a hatósági területén a külföldiek lakhatási bejelentési ügyeinek hatósága, azt tapasztalta, hogy a külföldieknek szállást adók a külföldiek bejelentésére vonatkozó intézkedéseket igen sok esetben figyelmen kivül hagyják és ezen mulasztásokkal magukat szükség nélkül büntetéseknek teszik ki, engedje meg a Tekintetes Szerkesztőség, hogy közérdekből, a közönség jól felfogott érdekében ezen tájékoztató közlemény szives közzétételére felkérjem.

Az 1903. évi V. t. cz. alapján minden külföldi, ide értve a törvény alkalmazása szempontjából az osztrákokat és a bosznia-herczegovinaiakat is, a ki Ujvidék szab. kir. város területén bármily rövid időre is megszáll, a szállásadó részéről ugy az érkezés, mint az eltávozás a városi bejelentő hivatalnál 24 óra alatt bejelentendő.

Ezen bejelentési lapokat a bejelentő hivatal a m. kir. határrendőrséghez teszi át. (Törv. 2. §.)

Ha a külföldi a községterületén lakni szándékozik, ezt a szándékát a hatóságnál megérkezésétől számitandó 15 nap alatt bejelenteni, egyuttal személyazonosságát, valamint állampolgárságát és szüség esetén illetőségét és erölcsi előéletét igazolni s azt is kimutatni tartozik, hogy magát és családját tartósan fenntartani képes.

Az igazoláshoz szükséges okmányok beszerzéséhez 15 napi halasztás adható.

Ugyanily bejelentést kell tenni, ha a külföldi lakását a magyar korona országainak egy másik községébe teszi át (Törv. 3. §.)

Ha a külföldi a 3. §-ban megszabott kötelességének eleget tett, erről neki a hatóság bizonylatot állit ki, melyet a hatósági közegek kivánatára bármikor felmutatni köteles.

A bizonylat kiállitásáról az érdekelt község, illetve a városi tanács 8 nap alatt értesitendő (Törv. 4. §.)

Ha a külföldi lakási szándékát a 3. §-ban megszabott idő alatt be nem jelenti, de ez a szándék a fennforgó körülményekből következtethető, a hatóság őt haladéktalanul felszólitani köteles, hogy

A főváros központján. Villamos megálló. 10 perc a központi és nyugati pályaudvarhoz. 80 legmodernebben berendezett szoba.

Augusztus hó elsején megnyilt az

Edison-Szálloda

Budapest, VII., Hársfa u. 59. sz. (Király-u. sarkon.)

Tulajdonos: POLLÁK JÓZSEF.

Hideg és meleg vizvezeték. Központi fütés, villanyvilágitás. Figyelmes kiszolgálás. Ertekezés minden modern nyelvben. Szoba árak 3 koronától!

Az I. pétervárádi gőzmosó- és vasalóintézet

Brodski és Fradl elvállal minden fehérnemű tisztitást. A gőzmosoda előnye, hogy közvetlen a Dunaparton van, a fehérneműek mosása folyóvizzel történik és minden ártalmas vegyiszertől kimélve vannak.

A nagyérdemű közönség kényelmére a fehérneműek gyüjtésével

Fuchs József urat vegytisztitó és kelmefestőintézet, **UJVIDÉKEN, Kosuth Lajos-utca 13. szám** allat biztuk meg, hol az árjegyzékek is megtekinthetők.

e szándéka felől három nap alatt nyilatkozzék. A hatóság ezután a körülményekhez képest mérlegeli, vajjon lakási szándék vélelmezendő-e s a külföldivel szemben mily eljárás követendő. (Törv. 5. §.)

A határrendőrkapitányság jogositva van a bejelentések teljesitését közegei által ugy a szállodákban, mint magánházakban ellenőrizni. (Törv. 8. §.)

Az a külföldi, aki magát kellően nem igazolja, a maga és családja fenntartására szolgáló eszközöket ki nem mutatja vagy akinek az állam területén való tartózkodása az állam érdekeire, vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályos, az állam területéről a határszéli rendőrkapitányság által bármikor kiutasitható, esetleg kényszer utján is eltávolitható. (Törv. 10. §.)

Az a szállásadó vagy megbizottja, aki a nála megszállott külföldinek megérkezését és eltávozását e törvény 2. §-ában megszabott 24 óra alatt be nem jelenti vagy azt a külföldit, aki a bejelentéshez szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, fel nem jelenti, kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. (Törv. 11. §.)

Az a külföldi, aki szállásadójának vagy megbizottjának, esetleg a hatóság vagy hatósági közeg felhivására a bejelentéshez szükséges adatokat meg nem mondja, vagy valótlan adatokat mond be, kihágást követ el és az előbbi esetben 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, az utóbbi esetben pedig egy hónapig terjedhető elzárással és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. (Törv. 12. §.)

Az a külföldi, aki a lakási szándékát a 3. §-ban megszabott 15 nap alatt be nem jelenti vagy az 5. §. értelmében hozzá intézett felszólitásra 3 nap alatt nem nyilatkozik, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. (Törv. 13. §.)

A külföldiek megérkezésének bejelentése az I. sz. minta szerinti lapon történik.

A külföldiek érkezésének és távozásának bejelentésére szolgáló lapokat a hatóság ingyen bocsátja a szállásadó rendelkezésére.

A szállásadónak vagy megbizottjának kötelessége a külföldi érkezését vagy távozását bejelentő lapok s azok szelvényeinek minden egyes rovatát a külföldi szóbeli bemondása alapján, esetleg előtte is tudott adatokkal kellően kitölteni, egyuttal a külföldit a törv. 3. és 13. §-aiban foglaltakra figyelmeztetni és a kellően kitöltött lapot 24 óra alatt a helyi hatóságnak átadni.

A szállásadó vagy megbizottjának a bejelentés körüli mulasztása a törv. 11. §-a alapján büntetendő kihágást képez, mig a külföldinek erre vonatkozó mulasztása vagy engedetlensége a törv. 12. éz 13. §-aiban van kihágásnak minősitve.

Az a szállásadó, ki a harmadik bekezdésben megszabott figyelmeztetést elmulasztja, a rendőrhatóság által 20 koronáig terjedhető pénzbirsággal sujtható. (90.000/1905. B. Ut. 6. §-a.)

A határrendőrség ezen ügyeket feladatához képest és azoknak államrendészeti szempontból és államérdekből való fontosságához képest szigoruan és a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel kezeli, de ott, a hol a törvény nem tudásából származó kisebb foku mulasztást és nem rosszindulatu vagy nemtörődömségből eredő mulasztást észlel, egyben igen méltányosan is jár el.

Ujvidék, 1911. évi október hó 19-én.

Határrendőrkapitányság.

Megjegyezzük, hogy a határszéli rendőrség itteni működési ideje alatt Ujvidékről 84 csavargó külföldit távolitott el, kiktől városunk megszabadult.

Vasárnaptól — vasárnapig.

Iparkamrai tagok lettek: Dietzgen Gábor és Kron Richárd a kereskedők részéről, mig az iparosokat Lebherz Jakab és Balog Dezső képviseli. Póttagok, kereskedők: Derner Lipót és Frank Gyula, iparosok: Jovánovics T. Milán és Kurz Kornél lett. Mindannyian érdemes emberei az ujvidéki társadalomnak, kik polgártársaik közbecsülését minden tekintetben kiérdemelték.

Br. Gromon Dezső ünnepeltetése. A hármas Palánka báró Gromon Dezsőt diszpolgárrá választotta. A község a diszoklevelet ma adja át a népszerű államférfiunak, mely alkalomra személyesen odautazik.

Kinevezés. Bajsai Vojnits István főispán Abaffy János díjtalan közig. gyakornokot díjas gyakornokká kinevezte és szolgálattételre az ujvidéki főszolgabiró mellé osztotta be.

Halálozás. Az ujvidéki törvényháznak halottja van. Weliatsa Soma törvényszéki jegyző, szorgalmas buzgó és képzett tisztviselő csütörtökön szivszélhűdés következtében 32 éves korában meghalt.

Törvényhatósági közgyülés lesz f. hó 26-án, melynek tárgysorozata k. b. 40 számot ölel fel.

A szegènysorsu tüdőbetegek érdekében a József kir. herceg Szanatorium Egyesület akcióját, hogy egy virágszállal kevesebbet kössünk a halottaknak szánt koszoruba, s ennek a virágszálnak árát ajáljuk fel az élőhalottaknak, a tüdőbetegeknek, — ami patriánkon nagy érdeklődéssel fogadták. A társadalom élén állók határozták el, hogy ezt a nemzeti sebet hegesztő ügyet, egész szivük szeretetével veszik gondjukba. A gyüjtés módja intensiv lesz s hiszük, hogy a szép cél javára szép sikerrel fog végződni.

Az „ujvidéki Dalárda“ 1911. évi okt. hó 22-én (vasárnap) 8 órakor az Erzsébet szálló disztermében LISZT FERENCZ 100 éves születésének emlékére dal és zeneestélyt rendez, melynek műsora a következő: 1 Liszt Ferencz: Hunok csatája: szimfonikus zeneköltemény zongorán előadják Czebak Kamillóné urasszony és Schuchtár Albin úr. 2. A patakcsa. (P. Horváth Lázár) az első magya férfi négyes. Énekli az Ujvidéki Dalárda. A három cigány. (Lenau M.) énekli Schubert Márton úr. Angelusz vonósnégyes előadják: Regényi Kálmán (I. heg.) Eckert László (II. heg.) Münster Vilmos (viola) és Hollós Lipót (gordonka) urak. A magyarok Istene (Petőfi Sándor) dal zongora kiséretel énekli Hollós Lipót úr. Legenda hegedün előadja Medzihradszky János úr, zongorán kiséri Medzihradszky Jánosné Sicha Ella urnő. 7. Páter noster. Hétszólamú vegyeskar harmonium kiséretel. Éneklik Sorger Betty k. a., Klees Mina k. a., Birly Józsefné úrnő, id. Fauszt János, Dr. Wagner Károly, Hollós Lipót és Münster Vilmos urak; harmoniumon kiséri ft. Dr. Kanyó Gyula úr. Rajnoi bordal férfi négyes énekli az Ujvidéki Dalárda. A zongora kiséretet Dr. Elschléger Dezső úr teljesiti.

Aki sokat ül, rosszul emészt. A nápolyi királyi orvosi-klinika tudományos jelentései felemlitik, hogy egy kis adag természetes **Ferencz József**-keserűviznek naponkinti éhgyomorra való használata nemcsak megjavitja a gyomorműködést, hanem a belek renyheségét is sok esetben annyira mérsékli, hogy más orvosszerek használata feleslegessé válik. — A gyógeszertárakban és füszerkereskedésekben határozottan valódi „Ferencz József“-keserűvizet kell kérni. A Székküldési-igazgatóság Budapesten.

Ujvidéki A. K. ma tartja footbal mérkőzését Szegeden a Szegedi A. K-al Sok sikert lelkes csapatunknak.

A vasutas szövetség gyülése. A Vasutas Szövetség ujvidéki kerülete vasárnap tartotta gyülését. Az egyesület vezetőségéből, továbbá a vasutnak főalkalmazottai közül többen ez alkalomra jelentek meg Ujvidéken. Jelen voltak: Lengyel Zoltán dr. képviselő, a szövetség ügyésze, Lorber József m. á. v. ellenőr főtitkár, Dr. Nyitray Adolf déli vasuti titkár, Utas, Hetényi és Gruber főellenőrök. Dr. Ábrányi Kornél ellenőr, a szövetségi hivatalos lapjának szerkesztője, Horváth Károly ellenőr, főszámvevő, Gozdon Aladár szövetségi ellenőr, Baron Ernő a hivatalnok és Szijárszky János az altisztek szakcsoportjának elnöke. A vasuti vendéglőben társasbeszéd volt, amelyen Dr. Lengyel Zoltán és Dr. Ábrányi Kornél mondottak beszédet. Az ezt követő ülés Skuteczky Emil áll. főnök elnöklete mellett folyt le. Koller Károly kimeritő titkári jellentése után értékes felszolalásokkal emelték az ülés fényét: Dr. Lengyel Zoltán, Dr. Abrányi Kornél és Lorber Károly, mindhárman összetartásra buzditván a vasutas alkalmazottakat és különösen kiemelvén Tolnay Lajos udv. tanácsos, szövetségi elnöknek a vasutas alkalmazottak érdekében kifejtett sikeres tevékeny-

Minden áru hivatalosan megvizsgálva és témjelezve van.

Sem leszállitott áruk, sem tévutra vezetés, de azért mégis olcsóbb minden árunk, mint másutt.

Látogassa meg ékszer, arany, ezüst és óra üzletünket és győződjék meg róla.

KLEIN és FREYGANG Ujvidék, Kossuth Lajos utca 29. sz.

Mindketten szakmabeliek és igy abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy üzletünkben, csak

legjobb és valódi

árut bocsátunk forgalomba, melyekért felelőséget vállalunk. Szakmánkhoz tartozó mindennemű javitást lelkiismeretesen és legolcsóbban készitünk.

Minden áru hivatalosan megvizsgálva és témjeleze van.

A szerkesztőség tisztelettel kéri az olvasót, hogy minden közérdekű és igaz dolgot, melyet mások nem akarnak vagy nem hozhatnak nyilvánosságra, közöljön velünk. Akár névtelen levélben is.
Mindent elolvasunk, minden adatnak utánajárunk és meg is irjuk.

ségét. A helybeli kerület egyuttal 80 koronát szavazott meg a kecskeméti földrengés által sujtottak javára. Náray Lajos iudiványára elhatározták hogy az illetékes tényezők egybevonásával memorandum alapján a vasuti tisztviselők részére az államiakéval egyenlő lakbérosztást kérnek. Táviratilag üdvözölték Lukács László miniszternt, Marx János elnökigazgatót és Tolnay Lajos szövetségi elnököt. Ülés után a város nevezetességeit tekintették meg a vendégek.

Szétrobbantott örömtanya. Nem is annyira igéző mint hiányos pongyolában 2 némber kiszökik Jovanovics György Szalonka-utcai portájából, vagy akarom mondani örömtanyájából, ahol az éjjeli kevés örömet megkeseritették velük egész napon át. Panaszukkal a rendőrséghez, fordultak, mely azonnal meginditotta a vizsgálatot. Szomoru adatokat kapott a rendőrség. Sirva panaszolta a baját mindegyik fehérrabszolga. 7 azonnal elhagyta az örömtanyát, 2 visszamaradt. Kevés az áru, tehát valószinűleg becsukják . . . . a boltot. A 7 kiszabaditottat eltoloncolták.

VIGYÁZAT. SZÉLHÁMOS URINŐ KERESTETIK. Özv. Neu Rezsőné szélhámos asszonyra hivjuk fel a közönség figyelmét. Ez az asszony elég intelligensen öltözködik, kellemes megjelenésü. Rendszerint azzal csapja be az embereket, hogy a vasut felé megy és mutat valami rossz és elhasznált avizót. Ennek kiváltására kell neki 8-10 korona. Kölcsönkéri néhány órára, mert nincs annyi pénz nála. Haza menni restel, mert messze lakik. Mihelyt haza ér, azonnal elhozza. Többen léprementek már, pénzüket vissza nem kapták. Ha ujra betoppan, akkor adják át a rendőrségnek, majd ez megtanitja, hogy ne legyen annyira feledékeny.

Epilepszia ellen sokfele gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyi féle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógysikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. — E követelménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hirneves specialista orvos Dr. Szabó B. Sándor honositott meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékü, mivel az epilepszia gyökeres gyógyitását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyit. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágositásért Dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykorona utca 18.

Késelés. Neumov Iván és Vladikoszics Lyubomir régi baragosak voltak. Vasárnap éjjel a véletlen összehozta őket és ekkor a régi barátság emlékére alaposan összeszurkálták egymást.

A javithatatlan. Hirt adtunk arról, hogy Bernhard Károly 14 éves tanonc Hauswirth Mártontól 18 koronát, órát, láncot és több aprólékos tárgy ellopása után megszökött. Szabadkán, mint munkanélküli elfogták és Ujvidékre kisérték. Itt a javitóba adják, mert rovottmultu. Azelőtt is lopott a gyenge csemete.

A jó szomszéd. Dávidovácz Tima észrevette, hogy mindennap valami hiányzik a boltjából. Bolti áruk, pénz stb. Gyanakodott, de a tolvajt nem tudta elcsipni. Beavatta ügyébe az ujvidéki rendőrséget, és ez két ügyes emberével elfogta Vertl Dragutin szomszédot, ki átfurta a falat és reggelre berakta. Ezen kényelmesen átsétált. A rendőri közegek 30 korona aprópénzt és 52 koronáról szóló takarékkönyvet találtak nála, meg sok bolti holmit. A tettes az ügyészség börtönében van

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
BAKTERIUM-MENTES
természetes ásványviz
ÜDIT-GYOGYIT UDIT-GYÓGYIT
Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hugykő- és Fényképezőházi néi a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitünő hatásunak bizonyult.
ORVOSILÁG AJÁNLVA
Főlerakat: DIETZGEN IMRE FIAI cégnél Ujvidék

Jól tartotta a házi tolvaj. A lopott pénzből megvendégelte az öreg Braunt Emlitettük, hogy Braun Jánosnál lakott deli hölgy meglopta Braunékat. A pénz eltünését csak akkor vették észre, amikor a tolvaj is megszökött. A vizsgálat érdekében a tettes nevét elhallgattuk. Ma azonban amikor a szélhámosmár az ügyészség börtönében csücsül, a hova az ujvidéki rendőrség jóvolta segitette megmondhatjuk, hogy özv. Berkics Vászoné szül. Karikosovics Darinka volt a „kedves" lakó. Beléjük tessékelte volna az egész 350 koronát, ha Braunék nem szabadkoznak. Ugyan kérem „Nagysága" ne traktáljon bennünket mindig, hisz ez pénzébe kerül. — Meghiszem azt — gondolta magában a ravasz Darinka! Braunék soha nem ettek ilyen jó falatokat a saját pénzükön. Szegény Braunt mindenki sajnálja, mert az öreg temetési költségeire rakta félre a 350 koronát, melyet Darinka nagyvonalu elloptott tőle.

A kávés büne. Reiner Armin, a szabadkai Pannónia-kávéház tulajdonosa nagy adósságok hátrahagyásával megszökött. Reiner alkalmazottainak pénzét is elsikkasztotta. Országosan körözik.

A szabadkai tanitónői képezdét az ott uralkodó tifusz járvány miatt négy hétre bezárták.

Öngyilkosság. Scher János szeuttamási kereskedő amiatt való elkeseredésében, hogy anyósa állandóan üldözte, magára lőtt. Az öngyilkost behozták Szabadkára, ahol megoperálták, de hiába: önokozta sérülésébe a kórházban belehalt.

A közönség figyelmébe ajánljuk, hogy az italmérési illetéknek az 1912—1914 évekre leendő kivetése czéljából összeirt illeték köteles felek összeirási jegyzéke a városi tanács kiadó hivatalában folyó évi október hó 17-től 24-ig közszemlére van kitéve, mely idő alatt az az érdekeltek részéről megtekinthető és a kitüntetett forgalmi adatokra nézve engedélyesek bármelyike részéről az irásbeli észrevételek a városi tanács iktató hivatalában benyujthatók.

Villamos szerencsétlenség. Teme utcában a villamos elgázolta Mihajlovits Pánta kameniczai lakost, ki sulyos sérülést szenvedett. Az ujvidékiek már jobban vigyáznak, az idegenek is a rendhez szoknak majd.

A mai korral halad az Apolló mozi. Felcsigázott igényeinket még mindig ki tudja elégiteni. „Zigomár" után „a méltóságos kisasszony" remek előadásai fokozottan emelik a művészies összeállitott műsorokat. Hiába a jót az ujvidéki közönség megbecsüli. Nincs hálásabb közönség, mint a mienk. Bizonyitja az Apolló támogatása. Nap-nap után zsufolt ház előtt folynak az előadások. Engedje meg azonban Klotz igazgató, hogy a midőn elismerésünk pálmaágát nyujtjuk feléjegy kifogást is megkockáztatunk. Miért nem gondol a tanuló ifjuságra? Miért nem rendez ezek számára Uránia-előadásokat? Ezek valók az ifjuságnak, mert gyönyörködtetve tanitanak. Vagy az ujvidéki ifjuságnak nem kell másképpen tanulnia, mint a holt betüből? Kérünk ezen kérdésünkre választ.

A szélhámos Berkicsné pénteken már szabadon járt. A főkapitány azonban érdeklődött becses hogyléte iránt és szombat reggelre maga elé idéztette. Lehet, hogy szegény Braun bácsi pénze megtérül. Nem 350 korona, hanem 340 forint tünt el Berkicsné által.

A szép és elegáns Dénes Ferencz is künn jár. Becses egészségére féltékeny a rendőrség. Félemmel kisérik.

A legtöbb adót fizetők névjegyzéke a városi jegyzői hivatalban f. hó 21—28-ig betekinthető. Felszólamlás megtehető. A névjegyzék összállitását az igazoló választmány oktrb. 30-ki nyilvános ülésen eszközli. Akik az állami adójuk kétszeres beszámitásának kedvezményében részesülni óhajtanak, azok az igazoló választmány előtt szóval, vagy irásban idejekorán jelentkezzenek, mert különben ezen kedvezményüktől elesnek.

Végre valahára a technika ujabb vivmányainak is akadt Ujvidéken műhelye. Störz Mihály Petőfi utca 98. szám alatt automobil—műhelyt nyitott. A gépészet legsajátságosabb ágazatai a legpontosabb és legalaposabb szakképzettséget igénylők, itt e műhelyben kijavittatnak.

Megtakaritjuk a nagy költségeket, mert eddig az ilyen természetű javitásokkal a külföldet kerestük fel. De ma erre nincsen szükségünk, mert Störz műhelye megjavitja a legkomplikáltabb szerkezetű gépezetet is. Üdvözölnünk kell e fiatal derék inarost, ki a gépművészetet városunkban fejlesztí és igy városunknak hirnevét emeli. Hirdetésére felhivjuk a közönség figyelmét.

A Duna vizállása Ujvidéken folyton árad, ugy hogy a hajójáratok közlekedési viszonyai már nem oly tarthatatlanok.

Hirdetmény. Az 1889. évi VI. t.-c. 35. §-a és az e törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott utasitás 23. §-a alapján az 1891., 1890. és 1889. évben született hadkötelesek november havában illetőségi községük, illetve állandó tartózkodási helyük elöljáróságánál akár irásban, akár élő szóval személyesen beiratásuk végett jelentkezni tar-

Menyasszonyi kelengyék óriási választékban és igen jutányos árak mellett.
MENRATH butorház kirakatai
Kossuth Lajos-utca 46—48.
látványosság számba mennek, hol a modern butorok, szobaberendezések, gyönyörü kiállitásban láthatók. — A legrégibb és legjobb hirnek örvendő üzlet.
Alapitattott 1843-ban. Telefon: 87.

toznak. Felhivom ennélfogva az emlitett három évfolyamba tartozó hadköteleseket, hogy f. évi november hóban a városi tanács katonaügyi osztályában (városháza II. emelet 43. ajtó) igazolási okmányaikkal (keresztlevél, munka, cselédkönyv, illetőségi bizonyitvány, utlevél stb.) annál inkább jelentkezzenek, mert aki ezen jelentkezést anélkül, hogy legyőzhetetlen akadályok hátráltatták volna, elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető és elzárásra is átváltoztatható pénzbüntetéssel fog büntettetni. Dr. Demetrovics Vladimir polgármester.

Divatos kézimunkák és a hozzávaló anyagok

WIRTH RÓZSA

kézimunka-üzletében

II. RÁKÓCZI FERENC-ÚT 6

Allandóan nagy választékban kaphatók.

ELŐNYOMDA.

Világcég az eredeti Singervarrógépgyár részvény társaság, mely városunkban is már több mint 38 éve, hogy virágzik és terjeszti magának Versenytársait a kiválókat is könnyű szerrel tulszárnyalja, mert gépeinek tartósága, célszerű kezelése sokoldalusága biztositja neki e fölényt, melyett kivivott. Különösen a 20. század varrógépe: a **66-os** érdemel emlitést, mely páratlan és utolérhetetlen rekordot ért el. Ez a gép a legtökéletesebb! Mindenkinek, ki e gépet használja el kell ismernie. Ujvidéken a Menráth palotában egész kiállitást rendezett be az itteni fióküzlet, mely látványossagot képez. A járókelő közönség figyelmét magára tereli az emlitett **66-os** mely 50 évnek szerzett tapasztalataibol alakult Nemcsak tökéletes munkát végez e kitünő gép, hanem az illető munkás, ki e gépet használja, nem erőlteti meg magát. Kedvel dolgozik. Fáradságnélküli munkáját mégis szép eredmény jutalmazza.

Uj villamos átszállóhelyek és szakaszhatárok. A villamos vasuton az átszállások eddig csakis a Kossuth Lajos-utcai kettős végányon levő megállóhelyeken történhettek, f. hó 15-ike óta azon utasok, kik a Temerini utcától a Duna utczára utaznak, a Kenyér-utcai megállóhelyen, azon utasok pedig, kik a Futaki-utczától jövet a Máv. pályaudvar felé igyekszenek, a Városház-tér előtti megállóhelyen is szállhatnak át a másik villamos kocsira, vagy forditva. A Kossuth Lajos-utcai kettős vágánynak a Ferencz József-tér felöli végén levő megállóhely megszünik szakaszhatár lenni. Ezzel szemben uj szakaszhatár lett a Városháztér előtti megállóhely, honnan szakaszjeggyel lehet eljutni a Temerini-uti és Duna-utcai végállomásig és a Kenyér-utcai megállóhelyig, honnan a Lövész-utcáig és a Futaki-utig lehet szakaszjeggyel utazni.

CSARNOK.

A huszár.

Nyelvtörténeti tanulmány a Die Vedette nyomán.

Majd minden állam lovasságának egyik válfaját a huszárok képezik, kiknek elnevezése minden valószinűség szerint magyar eredetű. És pedig nemcsak magának e csapatnemnek a neve, hanem egyenruházatuk főbb részeinek az elnevezése is (u. m. az attila, dolmány, kalpag, mente,) nyilván Magyarországból származott.

Történetünkben a huszár elnevezés Mátyás király idejétől használatot de valószinű, hogy e kor megelőző időből származik. Magának a szónak értelme fölött sok vita folyt eddig. Még csak rövid idővel ezelőtt az a nézet volt elterjedve, hogy a huszár szó ebből a két magyar szóból u. m. „husz" és „ár" van összetéve.

Kevés valószinűséget tulajdonithatunk annak a magyarázatnak, hogy a huszár nevét azért kapta, mivel a hadakozásban minden huszár élete 20 ellenfél életébe szokott kerülni. Inkább elfogadható gróf Majláth János magyarázata, ki a „Magyarok története" cimü müvében azt mondja, hogy a huszár Mátyás király idejében keletkezett. Mátyás ugyanis Magyarország fegyeres hatalmát uj alapokra fektetve azt rendelte el, hogy minden 20 jóbbágy után egy katona állittatik ki. „A kiállitott embert huszárnak nevezték" mondja Majláth, a husz és ár szavakból alkotván e nevet. Ez a leszármaztatás külföldön is el van terjedve, sőt a hires Larousss-féle nagy magyarázó szótár is igy adja elő e szó eredetét, Csak a legujabb időben merültek fel ismét kételyek azirant, hogy ez csakugyan helyes-e. Az találták ugyanis hogy voltak már huszárok azelőtt is, még mielőtt Mátyás király 1458-ban a magyar hadsereget ujjászervezte volna. 1403-ból maradt ránk az az oklevél, mely egy huszárkapitányról emlékezik meg, sőt bebizonyitott tény az is. hogy a huszár szó akkor már mint egyes családok vezetékneve szerepelt.

Annyit megtudunk hitelesen állapitani, hogy a huszár szó lovasitott szabadcsapatokat jelentett és ily értelemben van róluk említés téve abban a békekötési okmányban is, mely Brankovits szerb despota és a törökök közt jött létre s a melyben „Predoues aut huzary hungari"-ról van szó.

Valószinű, hogy ezekből az emlitett szabadcsapatokból alakitotta később Mátyás király az ő rendes katonai csapatait régi huszár nevük megtartásával. Mindezek azonban csak találgatások, mert a szó eredete hitelesen még nincs megállapitva.

Vámbéry azt tartja, hogy a huszár szó a török Khazar, Khuzár szóból ered, hol ezen elnevezések alatt kalandort, rablólovagot értettek. Leginkább talál azonban hitelre Szarvas Gábor ama nézete, hogy huszár szó az ó-szerb hursar, vagy kursar szóból származik, amely pedig nyilván az olasz corsar, vagy a latin corsarius (cursor) szóból ered, Ezt a feltevést Thallóczy Lajos is megerősiti, ki Sienában megtalálta azokat a szerződéseket melyeket Nagy Lajos királyunk az olaszországban kalandozó lovasitott embereivel kötött. Ezekben az oklevelekben a lovasoknak cursores volt a nevük. Mivel Sieában a latin „c"-t ugy ejtik ki, mint a német „ch"-t, valószinűnek látszik az a feltevés, hogy a magyarok a chursór szóbol huszár-t csináltak, mivel a „ch"-t nem tudták helyesen kiejteni.

Látjuk tehát, hogy mily sok fejtegetés keletkezett a huszár szó eredete körül, de egyik sem mondható bizonyosnak és egész világosan soha sem lehet ezt a kérdést eldönteni.

Nem kevésbé tisztázatlan a kérdés is, hogy honnan származik a huszárok atillájának elnevezése. Hosszu ideig azt tartották, hogy Atilla király a saját nevét adta e ruhadarabnak. Ez a feltevés azonban nem állhat meg. Ugyanis ez a szó csak az ujabb időben keletkezhettett. mivel — mint Tóth Bélának azt megállapitani sikerült, — csak 1817-ben kezdték először atillának nevezni. Kőrösi ama gyanujának ad kifejezést, hogy az atilla szónak talán nincs is semmi összefüggése a hun király nevével és hogy az olasz attilare szóból ered. (Attilare annyit jelent, hogy: magát ékesiteni; egy feszes, a test idomait kidomboritó ruhát felöltení).

E feltevés sokáig el is volt terjedve. Toth Béla mindenáron azt iparkodott megállapitani, hogy az attila szót a huszárezredeknél mikor kezdték először hivatalosan használni. A wieni hadi levéltár erre vonatkozólag a következő felvilágositást adta neki; „A cs. kir. huszárezredek eddigi dolmány nevű ruhadarabját 1849-ben, az ujjászervezés alkalmával attilának nevezték el. Az 1767-ik évi egyenruha szabályzatban még dolmán és mente elnevezés fordulnak elő. Ezek az elnevezések megmaradtak az uj 1850. évi felszerelési szabályzat életbeléptéig, melyben aztán a dolman elnevezése helyébe az attila név lép".

Jóval előbb használták más az attila szót Poroszországban. Ugyanis 1841. évi május hó 3-án a porosz hadügyminiszterium elrendelte, hogy a gárda huszárezredek tisztjeinek dolmánját attilának kell nevezni. 1841. augusztus 14-én ezt a rendeletet az összes huszártisztekre, majd 1853-ban a a huszárezredek egész legénységére is. Épen ebből következteti Tóth azt, hogy ez a zsinóros ruhadarab elnevezése porosz eredetü és onnét származott át hozzánk is Magyarországba. E feltevése azonban ellennezik egy ugyancsak általa megállapitott ama ténnyel, hogy 1817-ben Magyarországban kelt egy okiratban attila-mentéről is van szó. Nevezték pedig nyilván a magyar nemzeti diszruha egy darabjána a nevéről, melyet ünnepélyes alkalommal még ma is szokták használni. Lehet, hogy az attila név ebben a vonatkozásban keletkezett és aztán lassankint a huszár egyenruha egy darabjának elnevezésére is kezdték használni. Ha ezt a feltevést valónak fogadjuk el, akkor nincs okunk afölött sem kételkedni hogy ezt a nevet Attila király neveről vették, jellemezni akarva azt, hogy az a ruhadarab is olyan mint aminóben a képzelet szerint a nagy hun király járt és hajtotta végre nagyszerü hóditásait.

Egy dolog azonban mindenesetre bizonyos Akármiképpen keletkezett is a huszár szó meg az attila elnevezés: a huszár — igy mondja a költő — a világ első kaionája.

Kiadó lakás.

Mikes Kelemen utca 12 szám alatt egy szép lakás azonnal kiadó. A lakás: 2 utcai, 1 elő- és 1 fürdőszobából és mellékhelyiségekből áll. Közelebbit a házban, vagy talajdonosnál Haas Fülöp kőmüvesmesternél Jenőherczeg utca 12. szám. alatt,

Az egész világot nem de Ujvidéket és környékét bizonyára érdekli, hogy szabóüzletemet november hó 1-én a Kenyér utca 15 szám alá helyezem át, a központi hitelintézettel szemben.

A divat és idény követelményeinek ugy mint eddig, jövőben is igyekszem megfelelni, hogy a t. közönség teljesen meg legyen velem elégedve

HERCZEG FERENCZ uriszabó.

2 fiatal, ügyes segéd nálam állandó munkát kap.

Szép izléses elökelő

ez a jelszavam.

Nöikalap különlegességeim megérkeztek.

Megtekintésére meghivom Ujvidék és környékének elökelö hölgyközönségét.

Cselikovits Malvina

Kossuth Lajos utca 42. szám alatt.

Olvassa el kérem, olvassa el

az ezen ujságban október 29-án közlendő részletes feltételeket a

30.000 Kor. Ceres-Pályázatra vonatkozólag!

AUTOMOBIL-MŰHELY!

Telefon 328. Villamos magálló

Autom. részek raktára. Petőfi utca 98. szám.

UJ! VULKANOZÓ INTÉZET UJ!

Pneumatikai javitások jól és olcsón. Störz Mihály Ujvidék. Automobil alkatrészek raktára.

Petőfi utca 98 szám.

Feltünést kelt

mindenütt azon öltöny, melyet,

SZENZ GYÖRGY

férfiszabó az „Amerikaihoz" cimzett mühelye készit

FINOM, TARTÓS ÉS DIVATOS.

OLCSÓ ÁRAK!

UJVIDÉK II. Rákóczi Ferencz u. 29. Flatt-u. sarok.

A régi jóhirű

SÖRCSARNOKOMAT

ujonan egészen átalakitottam kellőleg berendeztem és a kerthelyiséget is teljesen diszitettem. Sörcsarnokom vezetését TOMASEV MILAN urra biztam, ki gondoskodik arról hogy a t. közönség izletes, jó konyha, kitünő mindig frissen csapolt Budweisi-sör és egyéb italokban élvezetet találjon. Az egész város belterületén nincs vendéglői helyiség, melynek olyan kertje lenne, mint az én sörcsarnokomnak.

Egy zónareggeli 10 krajcár.
Teljes tisztelettel

Szlávnics Dusán

Laktanya u. és Bercsényi utca sarok.

Jenőherczeg utca 5. szám alatti ujonnan épült házban

még néhány

igen szép modern berendezésü lakás kiadó.

Közelebbi értesitést ad: a kiadóhivatal, vagy ott a házban.

Grünberger Mór

uri, angol szabó

Ujvidéken Főtér Kronféle ház ajálja az őszi és téli idényre szabó-műtermét.

Alapittatott 1830.

Weisz Hermina

ezelőtt: Szevin Károly Ujvidék, II. Kenyér utca 51. sz. saját házában

FEST és vegyileg TISZTIT

férfi-, női- és gyermek ruhákat, csipkét, himzést, sztór és tunisz függönyöket stb. efélét.

A legolcsóbb árak!

Elismert jó munka!

Tanulóleányok

divattermemben azonnal kedvező feltételek mellett felvétetnek Cselikovits Malvina divatterme Kossuth Lajos utca 42. szám.

Nagyságos asszonyom!

Meghivom most érkezett

Párizsi és Bécsi

modeljeim megtekintésére.

A vétel nem kötelező!

A legmodernebb és izléses hozzávalóimmal az átalakitásokat is a legszebben végezhetem.

Magamat b. bizalmába ajánlva.

La Reine de Chapeaux

Rákóczi Ferencz u. 43.

A legszebb és legujabb divatnak

HÓDOLNAK A HÖLGYEK

HA KALAPJAIKAT

KERNER MÁRIA ASSZONY

divatárusnál készittetik,

vagy ott szerzik be szükségleteiket

Előkelő bevásárlási forrás.

Kerner Mária asszony

kalapdivatterme Kossuth Lajos utca 21.

az udvarban eddig Kenyér utca 7.

Fehérvarró iskola.

Tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy Széchenyi utca 22 sz. lakásomon

fehérvarró iskolát nyitok

melyben a legfinomabb izlésű fehérvarrást és szabászatot tanitom. A tanitás dél előtt és délutáni meghatározott órákban tartatik. Rövid időre megállapitott tanfolyam is kellő eredménnyel jár.

Richtmann Jozefina

WURST LAJOS UTÓDA Almoslinó Fülöp DUNA UTCA 32.

Porcellán-, kő- majolika- és üveg nagy-áruház

Cseh és Belga táblaüveg, mindennemű luxustárgyak, dohányzó készülékek sakkasztalok. Chinaezüst, disztárgyak alpacca és acél- evőkészletek, világitó eszközök, feltünő szépkivitelű lámpák. Tükrök, képkeretek, nagy választakokban, terracota- figurák, etagérok, teaasztalok. Diszes választék! Jutányos árak! Nagyban és kicsinyben elárusitás.

Baics J. zeneiskolájában mely a mult évi vizsgálati hangversenyével, a melyben zeneiskolai tanitványok szép precis sikeres játékukkal ugyszolván meglepték a nagyszámu vizsgálati közönséget — az előadásokat már megkezdték. Zeneiskola tanári kara ez idén két uj képesitett tanerővel szaporodott. Melegen ajáljuk ezen komoly intézetet, melyben képzett zenetanároktól nyernek a tanulók. Az oktatást zeneiskola Buza tér 9 sz. alatt van.

Figyelem!

50.000 pár cipő
4 pár cipő 8 koronáért

Több nagy gyár fizetési szünetelése miatt elszolitást nyertem, hogy tekintélyes cipő árut lőállitási áron alul árusitsak. Ennélfogva mindenknek 2 pár férfi és 2 pár női fűzős barna vagy jekete bőrcipőt a legujabb fazonban tetszésszerinti nagyságban 8 koronáért árusitok. Elküldés utánvéttel.

GELB A. cipőkiviteli vállalata.
Krakkó 40 szám.

Atcserélés megengedve vagy a pénzt vissza küldetik.

Hová siet?

A Kenyér utcába Peller Józsefhez cipőt rendelni.

— Másnál is rendelhet.

— Igen, de sehol nem kapok olyan elegáns, jót és olcsót, mint itt. Peller mindig jó anyagot tart raktáron, nagy a szaktudása.

Hiába, minden mesterséget érteni kell. Iparkodom, hogy mielőbb kényelmes cipőhöz jussak.

Csillár

perzsa szőnyeg,
rézbutor, bronzáruk

valamint előkelő uriszoba berendezések, eredeti olaj- festmények, ugyszintén többféle disztárgyak, mint kávésoknak, vendéglősöknek és cukrászoknak figyelmébe ajáljuk, hogy kinaezüst tálcák, kávé és tejkannák, gyufatartók és kések, használt és nagyon jó állapotban olcsón eladatnak.

alkalmi áruk

a legelőnyösebben beszerezhetők **Bpest**
Andrssy-ut 35. I. em. allatt.

Viszontelárusitóknak nagy engedmény.

Szerémi-Borozó

Ujvidéken

Kenyér-utca 23. szám alatt a Központi Hitelintézettel szemben, melyben **Schwarz József** úr saját termésű borai, égetett törköly pálinkája, a 27 holdnyi kamenicai Paraga hegyen lévő szőlőjéből, poharanként vagy zárt palackokban méréskelt árak mellett kerülnek kimérésre.

Megrendelések 50 literen felül hordóban **Schwarz Testvérek** irodájába intézendők (Haltér 12. sz.)

A borozóban olcsón és jól lehet étkezni.

Minden hétfőn este halpaprikás.

Meghivó.

Az ujvidéki önkéntes tűzoltó egylet f. é. október hó 22-én d. u. 1/2 3 órakor az egylet helyiségében rendkivüli közgyülést tart, melyre a városi tanács és a rendőrség képviselői valamint az összes pártoló tagok tisztelettel meghivatnak.

Ujvidék, 1911. október hó 17-én.

Dr. Demetrovics Vladimir s. k.
elnök.

BUTOROK

Hálók, ebédlők, uriszobák, szalónok, teljes szálloda, kávéház, vendéglő és kastélyberendezések, vas- és rézbutorok, szőnyegek, függönyök, csillár és zongorák szállitatnak bárhova

készpénzért, vagy rendkivül előnyös fizetési feltételekkel.

Diszes nagy butoralbum 1 K. Teljes berendezésnél utazó mintákkal díjmentesen küldik bárhova

Modern Lakberendezési Vállalat
Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7. sz.
(Központi városháza mellett.)

Farkas Lajos

a Hother és Schrantz budapesti és bécs gépgyár vezérképviselője.

A legjobb hirnévnek örvendő gépek állandó raktára.

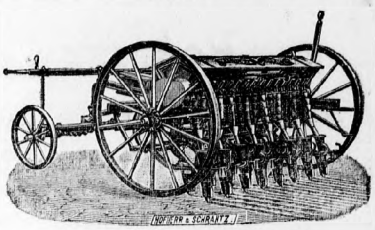

UJVIDEKEN,

Temerini utca 6—8 sz. saját házában.

Minden gazdasági és ipari célokat szolgáló gépek jutányos árban. A gépekért szavatol a cég régi jó hirnere.

Eredeti „OTTO“ motorok

benzin, benzol, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemerő.

BIZTOS NYUGODT ÜZEM!

Kiessling E. és Társa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepesek részére.

A magánjáró eredeti „OTTO“

benzinlokomobilok nélkülözhetetlenek minden gazdának, Gépmotor- és Hengerolajok. Hajtószíjak stb. stb.

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep UJVIDÉK TEMERINI-UTCA 7.

Kérjea árjegyzéket és költségvetést!

Nincs igaza

ha azt mondja hogy Ujvidéken nem lehet mindent a legjobban vásárolni és mégis olcsón, mert ezt

megcáfolja

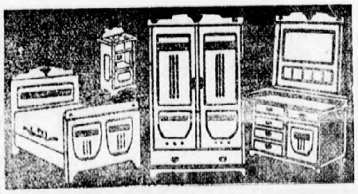

Grosz és Krausz

nagyáruháza ahol

lehet legjobban és legolcsóbban butort függönyöket és szőnyegeket beszerezni

Telefon 24. — UJVIDÉK. — Telefon 24.

Gyermekkocsikban nagy választék.

Butoripari Termelő Szövetkezetek Értékesitő központjának Bizományi Raktàra Ujvdék Duna u. 1

Raktár:

mindennemű butor és ezen szakmába vágó összes cikkekről a legegyszerűbb kiviteltől a legfinomabbig, különféle stilusban árban

Telefon: Nr. 325.

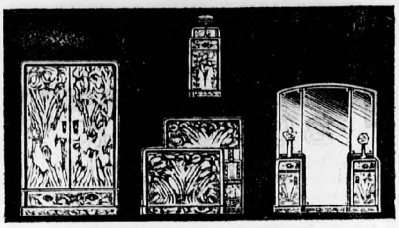

LENKEY IMRE bizományos.

Kaphatók:

állandóan a legkulánsabb árakban a legmesszebbmenő feltételek mellett, dús választékban. Kérem b. látogatásával megtisztelni.

Telefon: Nr. 325.

Többszörös elsőrangu kitüntetések tulajdonosa.

Rendelés szerint

KÉSZÜL

mindenfajta-

felső kabát
szalonruha
gyászruha
városibunda
és egyenruha

Allandóan nagy választék a legdivatosabb angol skótkelmékből.

Jutányos árak mellett a legfinomabb kivitelben készülnek.

Balogh István

angol uri szabó.

Ujvidék Kossuth L. u. 51. főpostával szemben.

Ház eladó

5 szép lakásu 2 és 3 szobás, üzlet, vagy vendéglőnek alkalmas. közelebbi Gyik utca 11. alatt.

Appolo-szinház

Ujvidék.

A legelegánsabb közönség kedvelt szórakozó helye. Kétnaponkint változó elsőrangú, fővárosi, szigoruan családias müsor! — Kényelmesen berendezett, jól szellőztetett helyiség.

A képek szilárdak
világosak és rezgésmentesek

Előadás kezdete hétköznaponkint este 6-tól 11-ig. — Vasár- és ünnepnap d. u. 4-től:

STEFANOVITS L. Fia Ujvidék

Alapittatott 1866. Kossuth Lajos-utca 27. Telefon szám 78.

Elsőrendü kékkő, Dupuy-féle buza magcsávája.

Legolcsóbb kávéraktár.

Minden fajtáju ásványvizek nagy raktára, mindig friss töltésben. Californiai gyümölcs. Friss Szardinia és keleti tengeri hering.

Konservált főzelék dobozokban. — Görög gyógyborok.

Naponta friss teavaj a főhercegi tejgazdaságból. Bajor sör palackokban. Asztali csemege borok és pezsgő, legfinomabb lipuerek

Prágai sonka, legfinomabb Sajtfélék. Beföttes gyümölcsök

Minden friss állapotban és a legolcsóbban.

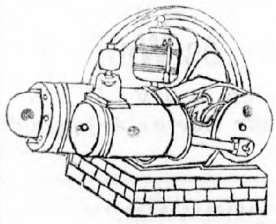

Ujdonság! Ujdonság!

Nyersolajtűzgép.

Különösen megbizható hajtóerő. Legolcsóbb üzem! Feltétlen jótállás! Kedvező árak és feltételek. Nem kell gépész! Nem robban! Nem tűzveszélyes! Nincs pénzügyőri ellenőrzés alatt Nincs kazán! Egyszerű üzembenhelyezés! Bárkinek rendelkezésére adunk gépet díjtalanul annak a beigazolására, hogy gépeken a legmegbizhatobb és legolcsób üzemet szolgáltatja Arajánlattal dijtalanul szolgál 2-től 60 PH-ig.

PALFY TESTVÉREK vasöntö és gépgyára **SZEGED.**

Alapitatott 1817.évben. 20 arany éremmel kitüntetve.

WAGNER TESTVÉREK

UJVIDÉK

Füszer Kávé és Csemegekereskedés.

legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nyomatott Fuchs E. és társánál Ujvidék